



**Vlaanderen**  
is milieubewust

**Creëer een zithoek in de tuin**

## Andere werkfiches uit deze reeks zijn:

- ⑤ Een bloemetje voor jou, omdat ik ... Maak je eigen bloemenweide.
- ⑤ Kriebel- en krabbelbeestjes. Bouw je eigen insectenhuis.
- ⑤ De natuur als gezelschap. Gezelschapsspelen met natuurlijke materialen.
- ⑤ Huisje, tuintje, boomhutje? Maak zelf een (boom)hut.
- ⑤ Tarzan, puur natuur. Maak zelf avontuurlijke speeltuigen.
- ⑤ Een huisje voor de geluksvogel. Maak zelf een nestkastje voor de koolmees.
- ⑤ Levende bouwsels. Maak zelf een wilgenhut.
- ⑤ Er zit muziek in de natuur... Maak muziek met natuurlijke materialen.
- ⑤ Een tuin om van te smullen. Creëer een eetbare tuin.
- ⑤ Om van te watertanden. Aanleg van een minivijver.
- ⑤ Water brengt leven in je tuin. Aanleg van een natuurlijke vijver.
- ⑤ Joepie, het regent. Aanleg van waterspeeltjes in je eigen tuin.
- ⑤ Symbolen en fantasie. Maak zelf je totempaal.

De fiches zijn te downloaden op <http://milieueducatie.lne.be>. Klik onder het luik "thema's" op "vergroening" en klik verder op "spelen in de tuin". Je vindt er ook de contactgegevens van de provinciale NME-diensten die de fiches mee verspreiden.

## Knus en gezellig Creëer een zithoek in je tuin

Kinderen hebben graag een eigen plekje waar ze zich kunnen afzonderen in hun eigen wereldje. Ook volwassenen kunnen genieten van een rustplek in de tuin.

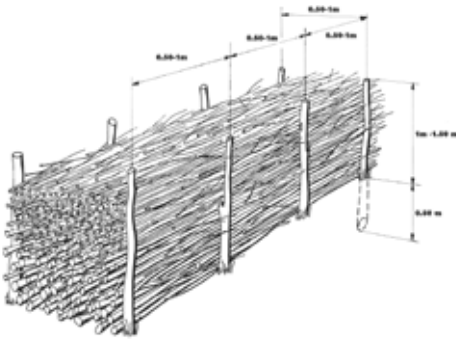
Een knusse zithoek kan je op veel manieren realiseren. Fantasieer samen met

de kinderen hoe het droomplekje er kan uitzien.

In deze fiche vind je ideeën om een gezellig hoekje te creëren. Je kan je zithoekje afbakenen met een natuurlijke afscheiding en uitrusten met originele zitjes.



# Natuurlijk afscheidingen



## Takkenwal

Een takkenwal bestaat uit een dubbele rij palen, waartussen je snoeihout stapelt.

### Benodigheden

- Gepunte (onbehandelde) houten palen (8-12 cm diameter)
- Koord, stokjes, grondboor of spade, houten hamer

### Aan de slag

- Markeer de plaats van de takkenwal op het terrein. Zet op belangrijke punten stokjes in de grond en span daartussen een koord. Zo wordt de vorm duidelijk.
- Maak elke 50 à 75 cm een gat voor een paal (evt. met grondboor)
- Evenwijdig met deze rij gaten maak je gaten voor de tweede rij. De afstand tussen deze rijen varieert van 30 cm tot 1 meter.
- Plaats de palen en sla ze vast tot de gewenste hoogte.
- Na elke snoeibeurt vul je de takkenwal gelijkmatig bij met snoeihout.

### Onderhoud

De takkenwal vraagt geen onderhoud. Je kan de takkenwal blijven aanvullen met snoeihout. Na verloop van tijd zal het misschien nodig zijn de houten palen te vervangen.



De takkenwal zelf is een ideale leef- en broedplaats voor kleine vogeltjes, zoogdieren zoals wezeltjes en egeltjes, heel wat insecten en zelfs een resem zwammen.



# Snipperwand

Een snipperwand is een opvulbare wand bestaande uit palen waartegen een afrasteringdraad of wapeningsnet wordt bevestigd. Deze wand wordt opgevuld met fijn snoeimateriaal.



## Benodigheden

- Gepunte (onbehandelde) houten palen (8-12 cm diameter)
- Afrasteringdraad of wapeningsnet (ca 5 cm maaswijdte)
- Koord, stokjes
- Grondboor of spade
- Krammen, voorhamer, kniptang, hamer

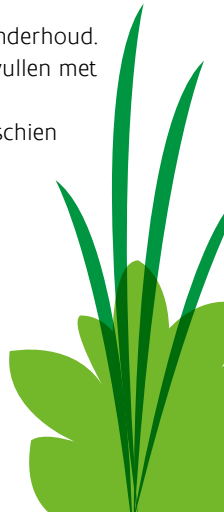
Laat de kinderen mee helpen met knippen van snoeihout.  
Zorg wel voor goede werkhandschoenen.

## Aan de slag

- Markeer de plaats van de snipperwand op het terrein. Zet op belangrijke punten stokjes in de grond en span daartussen een koord. Zo wordt de vorm duidelijk.
- Maak elke meter een gat voor een paal.
- Plaats de palen en sla ze vast.
- Bevestig aan weerszijden de afrasteringdraad of wapeningsnet.
- Na de snoei verwerk je je snoeihout.
- Nu vul je de snipperwand met houtsnippers of bladeren.

## Onderhoud

De snipperwand vraagt geen onderhoud. Je kan takkenwand blijven aanvullen met snoeihout. Na verloop van tijd zal het misschien nodig zijn de houten palen te vervangen.



# Vlechtwerk



Een vlechtwerk bestaat uit een rij palen waartussen je lange takken vlecht.

## Benodigheden

- Gepunte (onbehandelde) houten palen (6-10 cm diameter)
- Versgesnoeide takken van wilg, es, hazelaar, populier, kastanje of andere bomen en struiken met lange buigzame takken. Je snoeit ze het best tijdens de rustperiode van de planten: tussen november en begin maart.
- Koord, stokjes
- Grondboor of spade
- Voorhamer, snoeischaar
- Plaats de palen en sla ze vast tot de gewenste hoogte.
- Verwijder zijtakjes van de te vlechten takken.
- Vlecht de takken tussen de palen en druk ze naar beneden. Zorg dat de dikste zijde zich afwisselend aan de eerste en laatste paal bevindt. Zet de bovenste takken eventueel vast met enkele schroeven. Zaag of knip uitstekende delen af.

## Aan de slag

- Markeer de plaats van het vlechtwerk op het terrein. Zet op belangrijke punten stokjes in de grond en span daartussen een koord. Zo wordt de vorm duidelijk.
- Maak elke 50 à 75 cm een gat voor een paal.

## Onderhoud

De gevlochten takken kunnen uitschieten. Dit kan mooi zijn, maar je kan die scheuten ook snoei-en. Een dergelijk vlechtwerk gaat maximum vijf jaar mee. Daarna is het aan vernieuwing toe.

## Een haag



Natuurlijk vormt een haag ook een ideale scheiding voor een zithoekje. Bij de keuze van het soort haag kan je rekening houden met de groeisnelheid, het onderhoudsgemak, de gewenste grootte, inheemse planten-keuze, ...

Kijk bij extra tips voor originele hagen bv. gladde iep, beuk ...

## Het reliëf van je tuin

Ook het reliëf kan zeer bepalend zijn bij het creëren van een zithoekje. Je kan kiezen voor een put waarin je kan zitten of voor heuvels rond je zithoekje. Dit vraagt meer complexe ingrepen in je tuin.



# Zitmogelijkheden

Kies zoveel mogelijk voor hergebruik van materialen en/of gebruik van natuurlijke materialen.



## Stenen, rotsen

Zoek hiervoor liefst stenen met een platte kant zodat het niet al te pijnlijk wordt om erop te gaan zitten...



## Takkensofa

Dat is een variant op een takkenwal. Maak het zitvlak breder en voorzie een hoger gedeelte als rugleuning. Je kan de sofa ook gebruiken als trampoline.



## Zodenbank

Maak een aardewal in de vorm van een zetel of bank. Bedek deze met graszoden of zaai zelf gras. Deze bank vraagt wel onderhoud.





## Boomschijven boomstam

Je kan hier kiezen voor rechtopstaande, korte stronken of een lange, liggende boomstam. Ook leuk (en zacht) als je kussentjes maakt en erop legt. Eik, kastanje en robinia gaan extra lang mee. Zet de boomstammen best op een zonnige plek.



## Gemetselde bankjes (met mozaïek)

Metsel een bankje met allerhande overschotjes van bakstenen, tegels... En denk natuurlijk vooraf eens na over de vorm, hoogte...

Voor de afwerking kan je een mozaïek maken. Wie weet zit er wel een Gaudi in een van je kinderen?



## Houten haspels

Een haspel is een soort speel waar-mee bijvoorbeeld een kabel gemakkelijk opgerold kan worden. Ze worden gebruikt bij grote wegen-werken. Je hebt ze in grote en kleine maten.



# Graskrukken



## Benodigheden

- Brede, niet te hoge bloempotten
- Verf

*Kies voor natuurverf met ecolabel "Natureplus" of watergedragen natuurverf.*

- Graszoden
- Stenen
- Compost

## Aan de slag

- Beschilder de potten met verf en laat ze drogen.
- Als de verf droog is, zet je de pot op zijn kop op het gras. Snij met een scherp mes langs de omtrek een cirkel uit het gras zodat je graszode hebt.
- Leg de stenen op de bodem van de pot om hem stabiel te maken. Hoe groter de pot hoe meer stenen je nodig zal hebben.
- Vul de potten met compost tot ongeveer 5 cm van de rand. Druk de compost goed aan en strijk de bovenkant glad.
- Leg de ronde plag boven op de compost en druk hem aan. Geef ruim water. Een wat bolle graszode staat mooier dan een platte. Geef het gras regelmatig water en knip het bij.

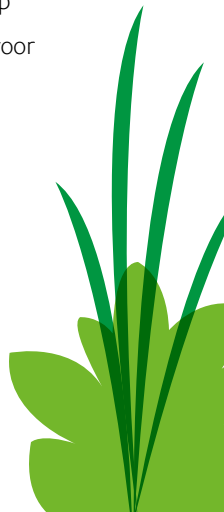
Je kunt natuurlijk ook zelf het gras zaaien.

## Onderhoud

Blijf voldoende water geven en maai het gras af en toe, tenzij je het leuk vindt gekriebeld te worden.

## Extra tips

- Inspirerende foto's van leuke bankjes vind je op de website [http://members.casema.nl/paulvaneerd/html/bankjes\\_in\\_natuur\\_en\\_tuin.html](http://members.casema.nl/paulvaneerd/html/bankjes_in_natuur_en_tuin.html)
- Een heleboel tips over kringlooptuinieren en kringloopwanden vind je op <http://www.vlaamsbrabant.be/wonen-milieu/milieu-en-natuur/tuinieren/kringlooptuinier/index.jsp>
- Info over originele hagen vind je op <http://www.vlaamsbrabant.be/wonen-milieu/milieu-en-natuur/tuinieren/kringlooptuinier/kringlooptuintechnieken/originele-hagen/index.jsp>
- Meer info over natuurverven vind je op [www.vibe.be](http://www.vibe.be) ->materialen->natuurverven
- Voor ideeën en inspiratie raden we aan zeker ook een kijkje te nemen op [www.springzaad.nl](http://www.springzaad.nl), een open netwerk dat zich inzet voor meer ruimte voor kinderen en natuur.



# Colofon

Vlaamse overheid  
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie  
Afdeling Milieu-integratie en –subsidïeringen  
[www.milieueducatie.be](http://www.milieueducatie.be)

## Redactie

Muriel Geldhof, met medewerking van het educatief team van  
NEC de Vroente ([www.devroente.be](http://www.devroente.be)) en het NMEC de Helix ([www.dehelix.be](http://www.dehelix.be))

## Opmaak

Diane De Smet

## Afbeeldingen

[www.springzaad.nl](http://www.springzaad.nl) (cover, paddestoeltjes, takkensofa, haspels, mozaïek, haag, stenen/rotsen)  
[http://members.casema.nl/paulvaneerd/html/bankjes\\_in\\_natuur\\_en\\_tuin.html](http://members.casema.nl/paulvaneerd/html/bankjes_in_natuur_en_tuin.html) (zodensofa)  
[http://mediatheek.vlaamsbrabant.be/upload/objects/leven\\_en\\_wonen/milieu\\_en\\_natuur/kringlooptechniek-wanden-fol-09.pdf](http://mediatheek.vlaamsbrabant.be/upload/objects/leven_en_wonen/milieu_en_natuur/kringlooptechniek-wanden-fol-09.pdf) (snipperwand schets en foto)  
[www.vijlen.net](http://www.vijlen.net) (reliëf), persoonlijk archief

## Bronnen

[http://mediatheek.vlaamsbrabant.be/upload/objects/leven\\_en\\_wonen/milieu\\_en\\_natuur/kringlooptechniek-wanden-fol-09.pdf](http://mediatheek.vlaamsbrabant.be/upload/objects/leven_en_wonen/milieu_en_natuur/kringlooptechniek-wanden-fol-09.pdf)  
Boek "Toptuinen voor kinderen" - Caitlín Matthews- Uitgeverij Cantecler - 2004

## Verantwoordelijke uitgever

Jean-Pierre Heirman,  
Secretaris-generaal, Departement LNE

DEPARTEMENT  
**LEEFMILIEU,  
NATUUR &  
ENERGIE**

Koning Albert II-laan 20, bus 8  
1000 BRUSSEL  
info@lne.be - [www.lne.be](http://www.lne.be)